

Cas 2014.1

Lactants amb augment de pigmentació periunguial

Alejandro Novoa, Sandra Klear

Servei de Pediatria. Policlínica Comarcal Vendrell. El Vendrell (Tarragona)

Presentem dos lactants valorats en una consulta pediàtrica: un nen de 4 mesos d'edat, amb pigmentació marronosa limitada a les falanges distals de les mans (Fig. 1) i una nena de 3 mesos, amb la mateixa afecació a la regió periunguial (Fig. 2). En el primer cas, els pares havien detectat l'augment de pigmentació recentment i van plantejar la troballa al pediatre. En el segon cas, el pediatre va fer l'observació en un examen dirigit, tenint l'experiència recent de l'anterior.

En tots dos casos es tractava d'infants visitats en la consulta del nen sa. No hi havia antecedents patològics personals o familiars a destacar, seguien lactància materna exclusiva i el seu creixement i desenvolupament eren normals.

L'augment de pigmentació no es presentava en arèoles o peus, ni en cap altra regió corporal, com tampoc a la zona escrotal en el cas del nen. No hi havia antecedents d'ingesta de medicaments, traumatismes ni infeccions.

1. Quin és el seu diagnòstic?

Fig. 1. Pigmentació en falanges distals de la mà.

Fig. 2. Augment de la pigmentació periunguial.

Correspondència: Alejandro Novoa
Av. Santa Oliva, 1-13. 43700 El Vendrell
sanale22@hotmail.com

Treball rebut: 04.11.2013
Treball acceptat: 25.04.2014

Novoa A, Klear S.

Lactants amb augment de pigmentació periunguial.
Pediàtr Catalana 2013; 73: 85-86.

Discussió

Amb les dades aportades per l'anamnesi: absència de traumatisme previ, ingesta de medicaments o infeccions, juntament amb un examen físic d'altra banda normal i creixement d'acord amb l'edat, estem en condicions de fer el diagnòstic d'hiperpigmentació de falanges distals.

En els dos lactants presentats, la hiperpigmentació es va atenuar de manera lenta i progressiva fins a desaparèixer als 6 mesos de vida.

Diagnòstic final: hiperpigmentació de falanges distals.

Comentari

L'augment de pigmentació de falanges distals, així com el d'arèoles o escrot és un tret freqüent en lactants amb fototipus fosc.

La hiperpigmentació de falanges distals (HFD) o acromelanosí és una variació cutània localitzada exclusivament en aquesta zona, que es classifica sota el terme de dermatosis transitòries benignes de la infància¹⁻², com la cutis marmorata o la taca mongòlica.

Es caracteritza per la pigmentació augmentada en l'àrea periunguial, sense estendre's més enllà de les falanges distals. Es pot observar des de l'etapa neonatal², de coloració marronosa homogènia i d'intensitat variable.

En infants amb pell clara és una observació clínica que habitualment passa desapercebuda en els controls de salut del pediatre i que rarament és motiu de consulta per part dels pares.

Si bé en aquests infants es presentava només a les mans, com en la sèrie de Iorizzo i col·l.², també pot comprometre els dits dels peus³⁻⁴.

El diagnòstic es basa en una correcta anamnesi i examen físic. En casos de dubte, la utilització de llum de Wood és útil per confirmar la sospita clínica¹⁻², que revela un increment del dipòsit de melanina en estrats superficials.

En lactants de raça caucàsica, amb la resta d'examen físic sense alteracions associades i un creixement i desenvolupament adequats, es poden excloure possibles etiologies com la síndrome d'Addison. D'altra banda, si no hi ha antecedents de traumatisme, es descarta el diagnòstic de pigmentació residual. Les dues entitats enunciades constitueixen els principals diagnòstics diferencials que cal tenir en compte.

L'HFD és una entitat probablement infradiagnosticada. És un quadre benigne i d'etiologia encara desconeguda, amb resolució espontània entre els primers mesos i els 2 anys de vida^{2,4}. Ressaltem la importància d'un diagnòstic correcte, per poder informar els pares de manera adequada sobre el seu caràcter benigne i la desaparició gradual, sense necessitat de fer estudis ni tractaments.

Bibliografia

1. Crespel E, Plantin P, Schoenlaub P, Blayo M, Queinnec C, Broussine L. Hyperpigmentation of the distal phalanx in healthy Caucasian neonates. *Eur J Dermatol.* 2001;11(2):120-1.
2. Iorizzo M, Oranje AP, Tosti A. Periungual hyperpigmentation in newborns. *Pediatr Dermatol.* 2008;25(1):25-7.
3. Guerrero-Fernández J, García-Ascaso MT. Acromelanosí. A propósito de un nuevo caso. *An Pediatr.* 2005;62(6):591-2.
4. Pérez-Bescós L, Martínez-Elgarresta M, de la Fuente-de la Prieta M, Iturralde-Iriso J. Hiperpigmentación de las falanges distales del lactante. *An Pediatr.* 2006;65(4):390.